

սերունդներուն: Կու տա՞ն առողջ եւ մահուր նկարագիր կազմելու դասեր, եւ կամ կը ստեղծեն՞ հոգիի սայթափում պատճառող առիթներ մատողաշ միտներու համար: Եկէ՛ք, նկատի առնենք, որո՞նք են նոր սերունդի հերոսները որոնց հագուստն ու կապուստը, վարուելակերպը եւ կամ խօսակցութեան նիւթը մեծ համոզումով կը տպաւորեն երիտասարդները:

Ասկէ զատ երիտասարդ սերունդը ունի՞ որեւէ ծանօթութիւն իրական հերոսներու մասին, որոնցմէ մին Մարիամ Աստուածածինը պէտք է ըլլայ, որուն նմանները աշխարհի պատմութեան էջերը

կը լեցնեն իրենց օրինակելի անձով, աստուածահաճոյ գործունէութեամբ եւ քարոյական քարձր պարումներով: Կրնանք շատ քան սորուիլ անոնցմէ որով մեր կեանքի օրերը կ'ըլլան օրհնուած եւ օգտաշատ:

Աղօթենք որ մեր երկնաւոր Հայրը տայ մեզի շնորհը կարենալ զատորոշելու գեղեցիկը տգեղէն, քարին չարէն, հանելիճ ոչ-հանելիճէն, որպէս զի այդ ընթացքով դառնանք առաւել եւս հաւատացեալ եւ գործադրող Իր Սուրբ կամբը:

ՇԱՀԷ Ա. ՔԶՆՅ. ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ

ԿԵՆԴԱՆԻ ԶՈՒՐԸ

Ա.

Ասկէ մի քանի տարիներ առաջ, Առաջնորդ սրբազան հայրը հոգեւորականաց մեկուսացման շաքաթ մը կազմակերպած էր: Հայր Դանիէլ Ֆրնտրեան պատասխանատու էր կարգադրութեանց եւ ինձմէ խնդրեց որ խօսողներէն մէկը ըլլամ: Այս շաքաթուան ընդհանուր նիւթն էր «Կենդանի ջուրը»: Եւ երբ Հայր Սուրբին հարցուցի թէ խօսիս նիւթը ի՞նչ պէտք է ըլլայ պատասխանեց.- «ուզած քանիդ մասին խօսէ որքան ատեն որ կը խօսիս ջուրի մասին»: Այս յօդուածը ուրեմն ջուրի մասին է, Կենդանի Ջուրի մասին:

Մեկուսացումը նախորդող Կիրակին, հրաւիրուած էի Պինկէմբըն պատարագել: Պաշտամունքի աւարտին ըստ սովորութեան սրահ հաւաքուեցանք սուրճի եւ թեթեւ ուտելիքի համար: Յանկարծ տեսայ որ աջիս նստող երիտասարդը հետեւեալը կ'ըսէ.- «Ջուր *the best thing for you*»: Ջարմանքը պատեց

զիս եւ ինքզինքիս սկսայ ըսել.- «Այս տղան ո՞րկէ գիտցաւ որ ես վաղը ջուրի մասին դասախօսութիւն պիտի տամ»: Յետոյ սակայն անդրադարձայ որ ան ըսել կ'ուզէ թէ ջուրը սուրճէն եւ սոսայէն եւ պիրայէն աւելի լաւ խմելիք է: Ահա թէ ինչու ուրեմն դասախօսութիւնս կը սկսիմ ըսելով թէ ջուրը լաւագոյն քանն է բոլորիս համար ալ:

Ստեղծագործութեան օրերուն Տէր Աստուած քացագանչեց ըսելով թէ ջուրը քարի է: Քանզի Սուրբ Հոգին կը շրջէր ջուրերուն վերեւ: Ջուրը քարի է եւ աղբիւր բուսականութեան եւ պատճառ ծաղիկներու եւ ծառերու եւ մրգաստաններու: Այս քարի ջուրն է որ կեանք կը քաշի կենդանական աշխարհին եւ նոյնիսկ մարդկութեան: Ջուրը կեանք է եւ կեանք կու տայ ամբողջ աշխարհին:

Ջուրը կը բժշկէ: Աւետարաններուն մէջ կը յիշատակուի Պրոպատիկէի աւագանը որպէս բժշկարար ջուր:

Եւրոպայի մէջ Լուրտի ջուրերը համբաւներու տիրացան որպէս հիւանդաց առողջութիւն պարգեւող ջուր: Մինչեւ այս օրերս շատ մը հիւանդներ Սարադոկա կը փութան անոր բուժիչ ջուրերէն օգտուելու համար: Քանի քանի բժիշկներ կը խրատեն որ օրական ուրը գաւաթ ջուր խմենք մեր առողջութիւնը պահպանելու համար: Ուրեմն Աստուծոյ շնորհած ջուրը բարի է, կենդանարար է եւ բժշկարար է:

Ջուրի բարիքներէն մէկն ալ այն է որ ան կը մաքրագործէ ամէն աղտոտութիւն: Արեւելի մէջ լուացումը ամէն ժամանակներու մէջ ալ ամէնօրեայ սովորութիւն եւ անհրաժեշտութիւն եղած է: Նոյնիսկ կրօնական պահանջ: Քանզի աղտ եւ աղտեղութիւն լեփ լեցուն են մեր կեանքին մէջ եւ ջուրերուն պէտք ունինք մաքրուելու համար: Վերջերս երբ սարգ անուն հիւանդութիւնը տարածուեցաւ, ըսուեցաւ որ բժշկութեան միակ միջոցն է հանապազ ձեռք լուայ:

Ջուրը կը մարէ կրակները եւ կ'ազատէ տուն եւ մարդ եւ անտառ կրակներու գոհ ըլլալէ: Երբ Նարուզոբունոստ արքան Սեդրակը, Միսակը եւ Յարէթ Նաֆուր կրակներու մէջ նետեց, Աստուծոյ հրեշտակը երկինքէն իջաւ եւ կրակարանը ջուրերով ողողեց եւ ազատեց երգող մանուկները:

Ջուրը երջանկութիւն է, ջուրը ուրախութիւն է եւ ջուրը սրտի եւ հոգիի հանգստութիւն է: Աստուած երբ դրախտը ստեղծեց զայն շրջապատեց չորս մեծ գետերով որպէս զի Ադամն ու Եւան զայն լիւրի վայելեն: Դաւիթ մարգարէ կ'երգէ եւ կ'ըսէ. - «Տէրը զիս բնակեցուց կանանչ դաշտերու մէջ եւ հանգստաւտ ջուրերու քով»:

Ջուրը ձրի է: Աստուած իր անձրեւները կը քաշիէ հաւասարապէս քէ՛ր բարիներուն եւ քէ՛չ արեւուն: Ջուրը

բարի է, ջուրը կը բժշկէ, ջուրը կը մաքրէ եւ ջուրը երջանկութիւն է:

Ջուրը բարի է եւ օրհնութիւն է: Եւ ուրեմն ջուրի պակասութիւնը դժբախտութիւն է: Յակոբ Նահապետի օրերուն մահացու երաշտ պատահեցաւ ամբողջ աշխարհի վրայ: Երաշտը տեւեց եօթը երկար տարիներ: Նման երաշտ մը պատահեցաւ նաեւ Եղիա մարգարէի եւ Ահար Թագաւորի օրով: Նոյնիսկ հոս Ամերիկայի մէջ կը պատահի երաշտ եւ ջուրի պակասութիւն: Որու պատճառաւ դաշտ ու անտառ կը չորնան, անասուններ կը մահանան եւ մարդկութիւնը կը տառապի:

Երբ մեր Տէրը խաչ հանուեցաւ. - «Ծարաւ եմ» ըսաւ եւ քիչ մը ջուր ուզեց: Բայց զինուորները ջուրի տեղ քանցի տուին իրեն: Եւ մեր Տէրը Ո՞րքան վշտացաւ արդեօք: Տեղահանութեան օրերուն երբ Հայերը ստիպուեցան Տէր Զօրի անապատներուն մէջ քալել, ջուր մուրացին եւ զինուորները զլացան այդ ջուրը տալ: Իրաքի մէջ կատարուող այս վերջին պատերազմին երբ քաղաք եւ գիւղ տակն ու վրայ եղան մարդիկ ջուր ուզեցին եւ ջուր չի կար:

Աւետարաններուն մէջ աղֆատ Ղազարոսի եւ քեհեզներ հագնող հարուստի մը առակը կը պատմուի: Ղազարոսը կը մահանայ եւ կը տարուի Հայր Աբրահամի գիրկը: Բայց երբ հարուստը կը մահանայ կը տարուի դժոխք: Եւ հարուստը կը պաղատի կաթիլ մը ջուր ունենալ եւ ջուր չի տրուիր իրեն:

Ջուր աղտոտելը, ջուրերուն մէջ ֆիմիական բոյներ նետելը այնքան վնասակար է որքան որ է երաշտ եւ ջուրի պակասութիւն: Աղտեղութիւնը մահ կը բերէ ջուրերուն եւ ջուրերուն մէջ բնակող կենդանիներուն: Եթէ ջուրերը մեզի կը քաշեն կեանք եւ ուրախութիւն մենք եւս պարտինք պաշտպան ըլլալ այս կենսատու ջուրերուն:

Բ.

Եթե ահաւոր է ջուրի պակասութիւնը, նոյնքան ահաւոր է նաեւ ջուրերու առատութիւնը: Նոյն ահապետի օրերուն երբ Տէր Աստուած ֆառասուն օր եւ ֆառասուն գիշեր անձրեւ տեղաց, մարդիկ եւ անասուն մահացան եւ ամբողջ աշխարհ ոչնչացաւ: Ով գիտէ պատմութեան մէջ ֆանի ֆանի ուրիշ ջրհեղեղներ եկան եւ աշխարհները կործանեցին: Նոյնիսկ ներկայ դարուս յորդառատ ջուրեր մէկ օրէն միւսը կու կու տան հսկայական տարածութիւններ եւրոպայի մէջ, Հնդկաստանի մէջ եւ Զինաստանի մէջ: Հոս Ամերիկացիներու մէջ էլ Նիւսօ անուն նորոյթ մը կայ որ անասելի անձրեւներ կը բերէ եւ միլիոնաւոր տոլարներու վնասներ կը պատճառէ: Նոյնքան եւ աւելի վնասներ կը հասցնեն ամէն տարի կրկնուող հուրիւղէնները: Եթէ ջուրի պակասութեան ժամանակ աղօթքի կը դիմենք, պէտք է աղօթքի դիմենք նաեւ ջուրերու շատութեան պարագային: Քանզի երկուքն ալ անբաղձալի են:

Հայաստան ոչ ովկիանոս ունի եւ ոչ ալ ծով: Բայց եւ այնպէս երկար ապրած է եւ դիմադրած ամէն դժուարութիւններու երկրագործութեամբ եւ խաշնարածութեամբ: Լեռներէն հոսող գուլայ գուլայ գետեր եւ մեծ ու պզտիկ լճակներ հայթայթած են իրեն պէտք եղած ջուրերը: Մենք մեր Հայաստանը կոչած ենք Երկիր Դրախտավայր: Որովհետեւ Սուրբ Գիրքի մէջ յիշուող եփրատ եւ Տիգրիս գետերը Հայաստանի մէջ է որ ծնունդ կ'առնեն: Ոչ մէկ ուրիշ երկիր ինքզինքն անուանած է դրախտավայր:

Ահաւասիկ անուանաշարքը Հայաստանի հարստութիւնը եղող գետերուն.- Արաքս, Ճորոխ, Կուր, Գայլ,

Ալիս, եւ Տղմուտ: Վերեւ յիշեցինք եփրատն ու Տիգրիսը: Եւ լիները.- Սեւան, Վան, Աղթամար, Ուրմիա, Արփայ, Բիւրակն եւ Ծովք: Հայեր թէ՛ ուրախ եւ թէ՛ տխուր առիթներով Հայաստան աշխարհի ջուրերը երգած են եւ լացած եւ խնդացած են: Ահա այդ երգերէն մի ֆանին.- «Այ պաղ ջրերը գուլալ ջրերը», «Ամպի տակից ջուր է գալիս», «Կուժն առայ ելայ սարը», «Գետակի վրայ թեփուել է ուռին», «Մայր Արաքսի ափերով ֆայլամոլոր գնում եմ»:

Ջուրը աստուած չէ: Այո, ջուրը կենսատու է եւ ջուրի ներկայութիւնը անհրաժեշտ է, բայց եւ այնպէս ջուրը աստուած չէ: Այո, կարգ մը ժողովուրդներ ջուրը պաշտած են եւ թերեւս ալ դեռ կը պաշտեն, բայց ջուրը աստուած չէ:

Մենք Հայերս ինչպէս վերեւ ըսինք ջուրը սիրած ենք եւ մեր եկեղեցական արարողութեանց եւ խորհուրդներու մաս ըրած ենք, բայց չենք պաշտած եւ չենք պաշտեր գայն:

Ստորեւ կը յիշատակեմ այն առիթները ուր ջուրը կը գործածուի մեր եկեղեցւոյն մէջ: Պատարագի պահուն Քահանան իր ձեռքերը ջուրով կը լուայ երեք տարբեր անգամներ: Մկրտութեան պահուն ֆահանան ջուրին վրայ աղօթքներ կը կարդայ, անոր մէջ միւռոն կը թափէ եւ ալելուի երգելով երեք անգամ կ'օրհնէ: Ապա երեխան կը մկրտէ այս օրհնուած ջուրին մէջ: Մնունդի տօնին Ջրօրհնէ՛ք տեղի կ'ունենայ ամէն Հայ եկեղեցիներու մէջ: Յատուկ տաղեր կ'երգուին: Այս ջուրին վրայ ալ ալելուիով եւ միւռոնով օրհնութիւն կը կատարուի: Ապա ջուրը կը բաժնուի ժողովուրդին: Աւագ Հինգշաբթի Ռոնլուայի համար եւս տաղեր կ'երգուին եւ աղօթքներ կը կարդացուին: Եւ ապա տասներկու հոգիներու ոտները կը լուացուին: Կարգ մը եկեղեցիներու մէջ թէ Վարդավառի եւ թէ Խաչվերացի

տօներուն, անդաստանի պահուն, ֆահանան ժողովուրդին վրայ վարդաջուր կը սրսկէ:

Մեր Տէրը Յիսուս Քրիստոս ջուրը իր կեանքին եւ իր ֆարդութեան եւ իր հրաշագործութեան առարկայ ըրաւ: Կանայի հարսանիքին մէջ ջուրը գինիի վերածեց: Եւ վերջին ընթրիքին այս գինիին համար ըսաւ.- «արբէ՛ք ի սմանէ այս է արիւն իմ»:- «Ես կենդանի ջուրն եմ, ով որ ծարաւի է ինծի թող գայ» ըսաւ: Ջուրերուն վրայ ֆալեց եւ ծովու փոթորիկները դադարեցուց: Ըսաւ.- «Երբ մէկը ջուրէն եւ Սուրբ Հոգիէն վերստին չծնանի արժայութիւնը չի կրնար մտնել»:

Մեր Եկեղեցւոյն Հայրապետները շատ մը շարականներ հիւսած են քրիստոնէական կեանքը եւ ջուրերը իրարու մէջ հաղորդելով: Ահա մի քանի տողեր այդ շարականներէն:- «Ծով կենցաղոյս հանապազ գիս ալեկոծէ... ալիք յանցանաց գիս յանդիմանեն... աղբիւր անմահութեան աղբերացո ի սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարութեան»: Եւ ջուրի մասին պատրաստուած այս յօդուածը կը վերջացնեմ հղանակելով հետեւեալ աղաչանքը.- «Վասն անձրեւաց փաղցրութեան եւ պտղոց առատութեան զՏէր աղաչեցուք»: Ջուր, ջուր The Best Thing For You.

ԿԱՐԷՆ ՔԶՆՅ. ԿՏԱՆԵԱՆ